

Utbildningsplan för Strategiskt ledarskap för hållbarhet, 60 högskolepoäng

(Strategic Leadership towards Sustainability, 60 ECTS credit points)

1. Allmän information

Samhället inom biosfären är till sin natur ett mycket komplext system. För att uppnå framgång i detta system, dvs ett hållbart samhälle, så krävs kunskaper om hur framgång definieras och hur det kan uppnås. Utifrån en principiell målbild av ett hållbart samhälle kan man genom ”backcasting” formulera en strategi för att nå det önskade målet.

Detta program sträcker sig över två terminer och kretsar kring två integrerade teman. Det första av dessa teman är en internationellt erkänd och vetenskapligt granskad modell (ramverk) för att systematiskt arbeta mot ett attraktivt och hållbart samhälle (strategisk hållbar utveckling)¹. Detta är en allmängiltig modell vilken kan användas för att arbeta med hållbar utveckling inom många olika områden både globalt, nationellt, i företag, kommuner, i hela samhällen och på det individuella planet.

Denna modell ger ett systematiskt angreppssätt till:

- analys av nuläget,
- visualisering av lösningar,
- att finna strategier för att nå hållbara lösningar,
- att välja och utveckla övergripande och kompletterande verktyg
- att utveckla indikatorer för hållbar utveckling

Det andra temat i utbildningen består av koncept relaterade till organisatoriskt lärande och ledarskap. Dessa koncept utvecklas genom studier av hur olika grupper av människor (t.ex. organisationer och samhällen) kan använda det ramverk, som beskrivs ovan, för att identifiera strategier för att nå hållbarhet.

Ovanstående aspekter och koncept kommer inte bara att beskrivas teoretiskt utan även praktiseras under programmet. Utöver detta kommer studenterna att finna nya vägar till kunskap genom att använda ramverket.

En högskolepoäng motsvarar en poäng i European Credit Transfer System (ECTS).

2. Beslut och riktlinjer

Beslut om att inrätta utbildningsprogrammet har fattats av högskolestyrelsen för Blekinge Tekniska Högskola 2003-10-21. Ansvarig sektion för programmet är sektionen för teknik (TEK). Utbildningsplanen är fastställd av grundutbildningsnämnden 2008-11-17. Utbildningsplanen gäller för studenter antagna från och med hösten 2008.

---

¹ Baserat på ett systemperspektiv och en vetenskapligt relevant världsbild, välkänt som Det Naturliga Stegets ramverk (*The Natural Step Framework*).

3. Kunskapsmål

Utöver de nationellt reglerade målen, vilka återfinns i Appendix B, gäller följande mål för utbildningen.

Efter genomförd utbildning skall studenten:

- ha kunskaper om och kunna tillämpa det ramverk för hållbar utveckling som lärs ut i programmets kurser.
- ha utvecklat ledarskapsförmåga och förmåga att informera och motivera genom en ökad medvetenhet om organisatoriskt och personligt lärande
- ha utvecklat sin skicklighet inom presentationsteknik, förmåga att leda workshops och möten samt coachning.
- kunna tillämpa programmets två teman i olika situationer för att analysera problem, skapa lösningar och välja eller utveckla kompletterande verktyg och koncept.

Genom att hjälpa studenterna att nå dessa mål kommer programmet att bidra till att skapa ett världsomspännande nätverk av professionella aktörer inom strategiskt hållbar utveckling.

4. Lärande och utbildning

För att uppnå framgång i ett komplext system är det värdefullt att förstå de fem hierarkiska nivåerna, systemnivåerna, samt att upprätthålla skillnaderna mellan dessa nivåer vid planering. Det strukturerade ramverk som beskrivs nedan och som används i detta program, baseras på dessa fem nivåer och hur dessa relateras till det komplexa systemet av ”individerna i organisationen i samhället inom biosfären”.

Nivå 1: Systemet. På systemnivå undersöks grundläggande egenskaper hos samhället i biosfären, bland annat termodynamikens lagar, naturliga kretslopp, grundläggande ekologi, fotosyntes, offentliga organisationer och nätverk, kännetecknen hos samhällets oberoende strävan att uppfylla mänskliga behov samt vikten av mångfald.

Nivå 2: Framgång På denna nivå kommer studenterna att introduceras för de grundläggande elementen i strategiskt tänkande – vilket börjar med ”målfokusering” och att förstå framgång föreställt som principer (t.ex. som i spelet schack) som ett sätt att rama in framgång föreställt som scenarier (t.ex. pussel). Studenterna kommer att studera vetenskapen och finesserna hos principerna (systemvillkoren) för ekologisk och social hållbarhet samt undersöka de tillhörande möjligheterna.

Nivå 3: Strategiska riktlinjer. Studenterna kommer att använda generiska och logiska riktlinjer baserat på ”backcasting” och ett stegvist angreppssätt för att välja flexibla vägar inom en övergripande strategi. Exempel på strategiska riktlinjer är ”backcasting”, flexibla plattformar, transparens och deltagande.

Nivå 4: Åtgärder. Under programmets gång kommer en rik samling av verkliga fallstudier från företag och kommunal verksamhet att studeras. Exempel från olika industrier kommer att studeras, vilket även inkluderar aktuell forskning inom hållbar produktinnovation vid BTH.

Nivå 5: Verktyg. Olika verktyg och koncept kommer att studeras vilket inkluderar en formaliserad strikt väg för att använda ramverket. Denna metod innehåller (a) medvetenhet om systemet, (b) beskrivning av nuläget, (c) visualisering av framgång och (d) ta fram ett

strategiskt åtgärdsprogram med syfte att nå framgång. Utöver detta kommer studenterna att arbeta med ledningssystem (t.ex. miljöledningssystem enligt ISO 14001 och EMAS), program för uppföljning och övervakning av såväl nuvarande situationer som pågående utveckling. Ett nytt angreppssätt för livscykelanalys baserat på ett hållbarhetsperspektiv kommer även att diskuteras. Slutligen kommer kompletterande angreppssätt för hållbar utveckling såsom organisatoriskt lärande, Zero Emissions, Ecological Footprint, Natural Capitalism och andra koncept att utforskas i relation till huvudmålet hållbarhet.

Som framtida ledare för hållbar utveckling kommer studenterna att arbeta med kollegor från olika världsdelar för att utveckla pedagogiska förmågor och andra ledarskapsförmågor. Särskilt kommer studenterna att lära sig förstå sina framtida kunders - eller arbetsgivares affärsidé och företagskultur samt hantera hinder som kan uppstå till förändringar och innovationer. De färdiga studenterna förväntas vara duktiga på att kommunicera på olika sätt, kunna hålla i workshops och möten samt ha utvecklat en stödjande och social förmåga – genom att framförallt lära sig att inte enbart informera utan också att stärka och inspirera andra.

Undervisningsspråket är engelska.

5. Huvudsakligt upplägg av utbildningen

Genomförandet av utbildningen följer en ”icke-linjär approach”. Detta innebär att de fem systemnivåer som programmet är uppbyggt kring och vilka bygger på principer för organisatoriskt lärande, kommer att presenteras under programmets första dag. En successiv fördjupning av dessa kommer sedan att ske under de följande 4½ månaderna.. Detta medför ett lärande angreppssätt vartefter programmet fortskrider. De avslutande 4½ månaderna av programmet ägnas i första hand åt ett examensarbete där studenterna i mindre grupper får möjlighet att applicera sina kunskaper om ramverket i ett verkligt företag, organisation eller annat projekt.

Detta icke-linjära angreppssätt ger också viss möjlighet till anpassning i hur kurserna genomförs genom en kontinuerlig dialog med studenterna. Under programmets fortskridande kommer studenterna att få möjlighet att fördjupa sig i ramverkets samtliga nivåer samtidigt som en koppling till hur de fem nivåerna hör samman diskuteras. Omfattande grupparbeten och lärande i grupp kommer att uppmuntras.

Inläring sker primärt genom tillämpning av koncept istället för genom traditionella föreläsningar. Genom detta arbetssätt uppmanas studenterna att ömsesidigt utbyta kunskap och erfarenheter med varandra, vilket även är en del av bedömningen av studenternas prestationer. Enkelt uttryckt, kraftfulla personlighetsdrag såsom optimism och kreativitet kommer öppet att uppmuntras såsom en fundamental aspekt i utvecklande av ledarskap.

Programmet kommer att använda följande metoder för lärande:

- Introduktionsföreläsningar – vilket omfattar föreläsningar, utbrytningsgrupper och informella inblickar och diskussioner om koncept och deras användning.
- Både självorganiserade och strukturerade grupparbeten och rollspel.
- Individuella självstudier.
- eLearning och granskningar av relevant material.
- Handledning och workshops.
- Studenterna lär varandra och utvärderar varandra.

Studenterna tar både obligatoriska och valbara kurser. Programmet är indelat i fyra läsperioder med samma längd. De första två studieperioderna innehåller kurser och de två följande examensarbete.

Läsperiod ett: alla studenter genomgår en intensiv introduktionskurs, *Introduktion till strategisk hållbar utveckling (15 hp)*, för att lära sig ramverket och dess fem övergripande nivåer. Utöver introduktion av kärnkoncept kommer studenterna att testa dess användbarhet på olika ämnen såsom management, ekonomi och produktinnovation och även introduceras till relevanta koncept för ledarskap och organisatoriskt lärande. Studenterna kommer även att uppmuntras att söka och identifiera hur de själva vill använda ramverket.

Läsperiod två: studenterna följer en obligatorisk kurs, *Strategisk styrning för hållbarhet (7,5 hp)* och en av två valbara kurser: *Avancerat socialt ledarskap (7,5 hp)* eller *Teknik för ett hållbart samhälle (7,5 hp)*. Vilken kurs som läses baseras på studentens bakgrund, intresse och val av examensarbete.

Läsperiod tre och fyra: alla studenter utför ett examensarbete genom att applicera ramverket inom ett valt område. Då examensarbetet är en examination av programmets två temaområden grundar det sig på samarbete, dvs studenterna förutsätts genomföra examensarbetet i en mindre grupp, men även en individuell bedömning görs. Examensarbetet utgör halva programmet, 30 hp. Hela magisterprogrammet är på 60 hp.

Mer information om respektive kurs följer nedan.

Introduktion till strategiskt ledarskap för hållbarhet, 15 hp (obligatorisk)

- *Kurskod:* SL1301
- *Huvudsakligt område:* Strategiskt ledarskap för hållbarhet
- *Huvudsakligt innehåll:* Syftet med denna kurs är att lära sig kärnbegreppen i ”Strategic Sustainable Development” (SSD), och att kunna använda detta ramverk för strategisk hållbar utveckling. Syftet är även att skaffa sig en förståelse för strukturerad planering och beslutsmodeller för applicering på verkliga frågeställningar. Med hjälp av ramverket kommer studenten även att utveckla sina kunskaper om hur ramverket används. Förutom ramverket för strategisk hållbar utveckling inkluderar kursinnehållet: vetenskapliga grunder, produktutveckling, ledarskap, teknik, strategisk styrning, makroekonomi, offentlig politik, och andra begrepp som kan relateras till kärnbegreppet SSD.

Strategisk ledning för hållbarhet, 7,5 hp (obligatorisk)

- *Kurskod:* SL2404
- *Huvudsakligt område:* Strategiskt ledarskap för hållbarhet
- *Huvudsakligt innehåll:* Syftet med denna kurs är, både med och utan tekniska förkunskaper, utveckla förmågan att tillämpa ledningssystem för hållbarhet för att hjälpa organisationer att förbättra sig inom sociala, ekonomiska och ekologiska områden. I detta ingår att kunna skapa en organisationsvision, göra översiktlig analys av företagets arbete med hållbar utveckling samt genom att använda ovanstående analys och vision komma med rekommendationer till förbättringar. Denna kurs bygger på innehållet i kursen ”Introduktion till strategiskt ledarskap för hållbarhet” samt är en utveckling av denna och ger studenten möjlighet att praktisera sin ledarskapsförmåga både i den egna gruppen och mot externa samarbetspartners.

Teknik för ett hållbart samhälle, 7,5 hp (valbar)

- *Kurskod:* MI2401
- *Huvudsakligt område:* Miljöteknik
- *Huvudsakligt innehåll:* Syftet med denna kurs är att studenten ska utveckla grundläggande kunskaper för att utvärdera olika tekniker samt att presentera dessa utvärderingar för såväl yrkesutövare som lekmän när det gäller teknik (t.ex. beslutsfattare i näringsliv och politik). Studenten ska skaffa sig grundläggande kunskaper om produktinnovation. Produkt ges en vid tolkning såsom hårdvara, mjukvara, processer, service och kombinationer av dessa, dvs tekniska och mänskliga system och deras samverkan. Denna kurs bygger på innehållet i kursen ”Introduktion till strategiskt ledarskap för hållbarhet”.

Avancerat socialt ledarskap, 7,5 hp (valbar)

- *Kurskod:* SL2401
- *Huvudsakligt område:* Strategiskt ledarskap för hållbarhet
- *Huvudsakligt innehåll:* Denna kurs är projektbaserad och fokuserar på att möjliggöra för både tekniska och icke-tekniska studenter att utforska koncept relaterade till transformationsförändring mot hållbarhet. Studenten ska utveckla sin kapacitet att analysera relevant koncept i förhållande till transformationsförändring mot hållbarhet. Denna kurs bygger på innehållet i kursen ”Introduktion till strategiskt ledarskap för hållbarhet”.

Examensarbete, Strategiskt ledarskap för hållbarhet, 30 hp (obligatorisk)

- *Kurskod:* SL2403
- *Huvudsakligt område:* Strategiskt ledarskap för hållbarhet
- *Huvudsakligt innehåll:* Syftet med kursen är att låta studenten utveckla sin förmåga att använda ramverket för strategisk hållbar utveckling inom ett specifikt, verkligt problemområde. Det är av särskild vikt att studenten skaffar sig grundläggande färdighet i att utveckla en strukturerad förståelse av en fråga ur ett hållbarhetsperspektiv, fastställer specifika aspekter av ämnet för samhället, visualiserar hållbara lösningar inom givna ramar samt prioriterar åtgärder för att nå hållbarhet.

6. Bedömning och examination

Utbildningsprogrammets mål uppnås genom de kurser som ingår i examen. Bedömning och examination sker på kursnivå och detaljer rörande examination och betygssättning finns i respektive kursplan.

7. Programutvärdering

Alla studenter uppmanas att delta i utvärderingen av programmet. Under utbildningens gång utvärderas också varje kurs, och program- och kursutvärderingarna ligger som grund för fortsatt utvecklingsarbete.

8. Förkunskapskrav

För tillträde till utbildningsprogrammet krävs kandidatexamen om 180 högskolepoäng samt Engelska B.

9. Övergångsregler mellan årskurser

Övergångsregler mellan årskurser är ej applicerbart då programmet är ettårigt. Studenter måste dock klarat av alla kurser i programmet före examensarbetsperioden för att få lämna in sitt examensarbete för godkännande.

10. Examen

Utbildningen leder fram till en examen på avancerad nivå med benämningen Filosofie magisterexamen.

Huvudområde: Strategiskt ledarskap för hållbarhet.

Motsvarande benämning på engelska är

Degree of Master of Science (One Year).

Main field of study: Strategic Leadership towards Sustainability.

Se Appendix B för relevant utdrag ur examensordningen.

Appendix A: Valbara kurser inom utbildningsprogrammet

Det finns inga valbara kurser inom detta program.

Appendix B: Utdrag ur nationella examensordningen

Magisterexamen

Omfattning

Magisterexamen uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 60 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 30 högskolepoäng med fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen. Därtill ställs krav på avlagd kandidatexamen, konstnärlig kandidatexamen, yrkesexamen om minst 180 högskolepoäng eller motsvarande utländsk examen. Undantag från kravet på en tidigare examen får göras för en student som antagits till utbildningen utan att ha haft grundläggande behörighet i form av en examen. Detta gäller dock inte om det vid antagningen gjorts undantag enligt 7 kap. 28 § andra stycket på grund av att examensbevis inte hunnit utfärdas.

Mål

Kunskap och förståelse

För magisterexamen skall studenten

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom vissa delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, och
- visa fördjupad metodkunskap inom huvudområdet för utbildningen.

Färdighet och förmåga

För magisterexamen skall studenten

- visa förmåga att integrera kunskap och att analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer även med begränsad information,
- visa förmåga att självständigt identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder genomföra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt klart redogöra för och diskutera sina slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att delta i forsknings- och utvecklingsarbete eller för att arbeta i annan kvalificerad verksamhet.
-

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För magisterexamen skall studenten

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Självständigt arbete (examensarbete)

För magisterexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet för utbildningen.

Övrigt

För magisterexamen med en viss inriktning skall också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.